

Asia: VN/27332/2023

Lausuntopyyntö ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

1. Näkemykset hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisessa

Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus näkemyksenne mukaan hallitusohjelmassa rahapelijärjestelmän uudistamiselle asetettuja tavoitteita ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta?

-

2. Esityksen pääasialliset vaikutukset

Voitte kertoa näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusten arvioinnista.

Finanssiala ry:n näkemys on, että lisenssimalli vie kehitystä oikeaan suuntaan lisäämällä valtion verotuloja ja edistämällä rahapeliyhtiöiden vastuullista toimintaa.

Kielletyn rahapeli-toiminnan estämisessä maksuliikenne-estot eivät ole toimiva keino. Esityksen mukaan mahdolliset estot rahansiirroissa vähentävät kannustimia valita järjestelmän ulkopuolinen toimija, jos pelaajalla on riski siitä, että hän ei voi siirtää rahojaan pelitilin ja pankkitilin välillä. Kuluva vuosi on kuitenkin osoittanut, että maksuliikenne-estot eivät vähennä kiellettyä rahapelaamista. Valvovien viranomaisten on vaikea saada maksuliikenteen estolistalle yrityksiä, koska kiellettyä toimintaa harjoittavat rahapeliyhtiöt pystyvät kiertämään estoja. Myös yksittäisen pelaajan on helppo kiertää maksuliikenne-estoja. Maksuliikenne-estoista saatavat hyödyt ovat siten olemattomat, eivätkä perusteltavissa suhteessa maksuliikenne-estojen ylläpitämisen kustannuksiin.

a. Rahapelilain 1 luku – Yleiset säännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

b. Rahapelilain 2 luku – Yksinoikeustoimilupa, rahapeli-toimilupa ja peliohjelmistotoimilupa

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

c. Rahapelilain 3 luku – Rahapeli-en toimeenpano

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

d. Rahapelilain 4 luku – Rahapeli-en markkinointi

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

e. Rahapelilain 5 luku – Valvonta

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

f. Rahapelilain 6 luku – Valvontamaksu

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

g. Rahapelilain 7 luku – Rahapeli-toiminnan ja -markkinoinnin kieltäminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

h. Rahapelilain 8 luku – Maksuliikenteen ja verkkoliikenteen estäminen ja verkkosisällön poistaminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Finanssiala ry esittää, että rahapeli-laissa maksuliikenne-estoista luovutaan tehottomana keinona estää kiellettyä rahapeli-toimintaa.

Kuluva vuosi on osoittanut maksuliikenne-estojen tehottomuuden. Maksuliikenne-estot ovat olleet voimassa vuoden 2023 alusta, mutta Poliisihallituksen julkaisemalla estolistalla on ollut vain vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kaksi toimijaa, eivätkä Finanssiala ry:n jäsenpankit ole saaneet yhtään Poliisihallituksen listalla olevalle yritykselle osoitettua ja siten estettävää maksutoimeksiantoa.

Kuitenkin rahapelilakiluonnoksen nykytilanteen kuvauksen mukaan 40-50 % rahapelaamisesta suuntautuu yksinoikeusjärjestelmän ulkopuoliseen pelaamiseen.

Pankit voivat estää ainoastaan estolistoilla oleville yrityksille välitettäviä maksuja. Yllä-mainitun perusteella näyttää siltä, että yritykset eivät juurikaan päädy estolistoille. Maksuliikenne-estoja on helppo kiertää useilla eri tavoilla. Lakiesitysluonnoksessa todetaan, että kiellettyä rahapelitoimintaa harjoittavia toimijoita on vaikea tunnistaa. Niillä voi olla useita eri nimiä ja ne voivat käyttää välikätenä muita ulkomaisia yrityksiä, jolloin niiden nimi ei näy maksun saajana. Myös pelaajien on helppo kiertää maksunestoa esimerkiksi avaamalla tili ulkomaiseen nettipankkiin pelaamiseen liittyvien maksujen hoitamiseksi tai käyttämällä mobiililompakoita. Esityksen nykytilanteen kuvauksessa todetaan eri tutkimusten mukaan erityisesti nuorten miesten pelaavan yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisia rahapelejä. Tilin avaaminen ulkomaiseen nettipankkiin on erityisen helppoa digitaaliseen maailmaan kasvaneille nuorille. Ulkomaiselta tililtä on mahdollista maksaa pelimaksuja, samoin kuin kotiuttaa sinne voittovarot maksuliikenne-estosta huolimatta.

Maksuliikenne-eston kohdistaminen oikealle toimijalle valvontaviranomaisen estolistalla olevan nimen perusteella on myös haasteellista, koska pelkkä nimi ei yksilöi maksun saajaa yksiselitteisesti. Mahdollisuus maksujen estymisestä lailliselle saajalle on siten olemassa. Pankkien tekniset keinot Ahvenanmaalla tapahtuvan pelaamisen jättämiseksi maksuliikenne-estojen ulkopuolelle ovat myös rajalliset.

Maksuliikenne-estotoiminnon ylläpitäminen aiheuttaa kustannuksia sekä pankeille että maksuliikenteen estolistaa ylläpitävälle viranomaiselle. Yksittäiselle pankille toiminnon ylläpito aiheuttaa enimmillään jopa sadantuhannen euron kustannukset vuodessa. Rahapelilakiin ehdotetut lisäykset maksuliikenne-estoihin aiheuttavat pankeille päivitystarpeita ja siten lisäkustannuksia. Hyöty suhteessa kustannuksiin on vuoden aikana osoittautunut olemattomaksi ja toimivan lisenssijärjestelmän käyttöönoton jälkeen potentiaalisia maksuliikenne-estotapahtumia on näköpiirissä nykyistäkin merkittävästi vähemmän. Resurssit tulisi voida kohdentaa vaikuttavuudeltaan hyödyllisempään toimintaan.

Sisäministeriön rahapelaamisen vaihtoehtojen esiselvityksessä kuvatut ulkomaiset esimerkit tukevat käsitystä maksuliikenne-estojen tehottomuudesta. Lisenssimallin käyttöönotto on nostanut laillisen pelaamisen osuutta Tanskassa ja Alankomaissa jopa enemmän kuin Ruotsissa, vaikka maksuliikenne-estoa on käytössä vain Ruotsissa.

Jos kuitenkin maksuliikenne-estot tulevat osaksi uutta rahapelilakia, ehdotuksen 77 § valvovan viranomaisen oikeudesta saada tietoja maksupalveluntarjoajalta tulisi muokata nykyisen arpajaislain 62 n § mukaiseksi ”Tiedonsaantioikeus koskee seuraavia tietoja, jos ne ovat palveluntarjoajien järjestelmistä saatavilla”. Pankit voivat toimittaa valvovalle viranomaiselle vain sellaisia tietoja, jotka löytyvät niiden järjestelmistä.

i. Rahapelilain 9 luku – Seuraamukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

j. Rahapelilain 10 luku – Valtionavustukset pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

k. Rahapelilain 11 luku – Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävät rahapelihaittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

l. Rahapelilain 12 luku – Muutoksenhaku

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

m. Rahapelilain 13 luku – Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

n. Arpajaislain muutosehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

o. Muut lakiehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

4. Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta

Onko teillä muita näkemyksiä tai huomioita esitysluonnoksesta?

-

Tolvanen Inkeri
Finanssiala ry